

Podnikatelé mají v hlavě
nosit **nápady, ne starosti**

[HN.cz](#) > [Archiv](#)

Česko trpí dotační obezitou. Chceme hrát větší roli při transformaci celé ekonomiky, říká šéf rozvojové banky Nidetzký

12. 3. 2024 00:00 ▪ 11 min. čtení

[PŘEHRÁT ČLÁNEK](#)

Tomáš Nidetzký šéfuje Národní rozvojové bance a má za úkol ji provést velkými změnami. Autor ▪ Tomáš Nosil

Nejmenší banka v Česku, státní Národní rozvojová banka (NRB), už by neměla stát na okraji. Měla by poskytovat zvýhodněné úvěry na projekty, které mají změnit zaměření české ekonomiky a umožnit její lepší fungování – počínaje dostavbou dopravní a další infrastruktury. Dnes stát, města a obce spoléhají při zásadních investicích především na dotace. „Je otázka, až jednou evropské dotace nebudou a zadlužení státu poroste, z čeho budeme ekonomiku financovat,“ říká [Tomáš Nidetzký, šéf NRB](#) a dřívější [viceguvernér ČNB](#).

NRB letos čeká [spojení s Českou exportní bankou](#). Proč k tomu dochází?

Národní rozvojová banka by měla sehrát daleko větší roli při transformaci ekonomiky než dosud. Jenže je malá a má kapitálové omezení. Pokud se má pouštět například do větších infrastrukturních projektů, potřebovala by kapitál až 30 miliard korun – dnes má 4,5 miliardy. Tím, že ČEB integrujeme do NRB, posílí její kapitál o 8,5 miliardy, kterými ČEB disponuje. Velká synergie se vedle kapitálu dá najít u společného IT systému a dalších věcí.

**Jsme
s vámi.**

Osobně i on-line.
Škodu zaplatíme
nebo opravíme.

ZJISTIT VÍCE

Reklama | Předplatné HN+ je zcela bez reklam.

ČEB nedokáže tento kapitál využít?

Není ho potřeba využívat, protože podpora exportu se odehrává zejména přes EGAP – Exportní garanční a pojišťovací společnost. Podobně jsou exportní pojišťovny hlavní nohou podpory exportu i jinde ve světě. ČEB doplňuje komerční banky při financování exportu, jde tam přes syndikované úvěry, které jsou pojištěné. Svoji roli sehraává například i ve financování obranného průmyslu, kde mohou mít komerční banky určité limity. NRB hledala i jiné způsoby, jak kapitál posílit. Komerční banky přišly s nabídkou, že do kapitálu NRB investují 10 miliard. To jsme ale z řady důvodů museli odmítnout – mimo jiné by ministerstva a fondy nemohly bance se soukromými vlastníky zadávat programy na podporu hospodářské politiky napřímo, musely by je soutěžit.

ROZHOVOR

Spojme se s Českou exportní bankou, říká nový šéf Národní rozvojové banky Nidetzký

22. 6. 2023 ■ 17 min. čtení

Přibližte, čím se NRB zabývá?

rozvojových bank obecně. Pokud má některá statní instituce zájem podpořit konkrétní ekonomickou oblast, nabídneme jí k tomu tři hlavní finanční nástroje – záruky, zvýhodněné úvěry a kapitálové vstupy. Ty se používají, když dochází k tržním selháním nebo neoptimálním tržním podmínkám. Příkladem byla pandemie, jako byl covid, nebo vysoká inflace a vysoké úrokové sazby nebo nadměrný růst cen energií.

Za covidu NRB poskytovala záruky malým a středním podnikům na úvěry u komerčních bank, kde si půjčovaly na překonání ekonomických důsledků pandemie. Jak dopadly?

Očekávalo se, že se poskytnou záruky až 300 miliard korun, poskytl se 50 miliard. Z nich byla [vyplacena na zárukách](#) zhruba jedna miliarda, tedy dvě procenta, což je výborný výsledek. Řada covidových programů už došla a nepředpokládám, že by mělo dojít ke zhoršení kvality tohoto portfolia. Ukazuje to na kvalitu bankovního sektoru, který umí dobře pracovat s úvěrovým rizikem.

Proč se ale některé malé a střední podniky nedostanou k úvěrům?

Banky mají přirozeně tendenci spíš poskytovat velké úvěry velkým podnikům než dávat hromadu malých úvěrů. Těm malým často chybí kreditní historie, nemají tak dobře zpracovaný finanční reporting nebo nemají nic, čím by za úvěr mohly ručit. Tak historicky vznikla [Českomoravská záruční a rozvojová banka](#), dnes NRB, když ministerstvo průmyslu a obchodu vyčlenilo prostředky na záruky, aby se malé a střední podniky k úvěrům dostaly. Roční objem podpory v záručních a úvěrových programech se pohybuje okolo 10 miliard ročně.

Česko ale dává přednost dotační podpoře ekonomiky. Neumíme to jinak?

Je to dědictví z prvopočátku evropských dotací, kdy neexistovaly projekty, ale byl obrovský tlak na politiky vyčerpat evropské peníze. Abychom nevraceli

to dělají tak, že tyhle evropské peníze vezmou a poskytnou prostřednictvím záruk a zvýhodněných úvěrů a ony se jim vrátí a mohou je používat znovu a znovu.

Tomáš Nidetzký (53)

Absolvoval Fakultu informatiky a statistiky na VŠE v Praze, postgraduální diplom získal na Oklahoma City University v USA.

Velkou část pracovní kariéry působil v pojišťovnictví. Má manažerskou zkušenost z České spořitelny, ČSOB Pojišťovny či z nizozemské pojišťovny ING. V roce 2013 se stal generálním ředitelem obchodu pro Česko v nizozemské pojišťovnické a investiční skupině NN.

V letech 2016 až 2022 působil jako člen bankovní rady ČNB (jmenovaný Milošem Zemanem), přičemž od prosince 2018 byl jejím viceguvernérem.

Předsedou představenstva Národní rozvojové banky (dříve Českomoravská záruční a rozvojová banka) je od května 2023, kdy nahradil Jiřího Jiráska.

Jak používáme finanční nástroje v porovnání s ostatními zeměmi EU?

V minulém programovém období 2014–2020 byl průměr Evropy devět procent z celkové alokace, my máme čtyři procenta. Přišlo nám z EU 500 miliard korun a 20 miliard se použilo na finanční nástroje prostřednictvím NRB. To znamená, že 480 miliard evropských peněz jsme proinvestovali na dotacích a už je nikdy v ekonomice dále nepoužijeme. V současném programovém období se počítá s tím, že na návratné finanční nástroje se využije ještě méně – jejich podíl na celkovém objemu podpory **klesl na 2,4 procenta**. Je otázka, až jednou evropské dotace nebudou a zadlužení státu poroste, z čeho budeme

ekonomiku z peněz z maršalova plánu.

Na co se tedy hodí finanční nástroje?

Když něco nechtějí nebo nemají zájem financovat banky, tak je to příležitost pro aktivity NRB. Vždy požadujeme, aby to alespoň zaplatilo jistinu. Naším cílem není maximalizovat zisk. Poskytujeme teď například ve spolupráci s ministerstvem životního prostředí (MŽP) bezúročné úvěry na [transformační projekty v uhelných regionech](#). Velkou příležitostí jsou také infrastrukturní projekty pro města a obce, které nejen že [mají 360 miliard korun](#) na účtech, ale jsou schopny generovat pravidelné roční příjmy z rozpočtového určení daní, ze kterých mohou úvěry splácet. Jenže jsou zcela přirozeně a historicky naučené natahovat ruku pro dotace. To vede k tomu, že neplánují a nefinancují projekty, které potřebují. Teprve dotační výzva je pro ně často impulz k investicím.

Takže by se podle vás neměla dotačně financovat veřejná infrastruktura typu vodovod, chodník nebo mateřská škola?

Otázka zní, proč z peněz ze státního rozpočtu nebo z peněz, které Česko dostalo z Evropské unie, se má opravovat chodník zrovna v dané obci? Je to věc té obce, já tam nebydlím a dal bych přednost například dostavbě dálnice do Ostravy. Navíc můžete zjistit, že zrovna daná obec má na účtech nahromaděné peníze, které může investovat i bez dotací. Dnes se čeká, co ministerstva vypíší za dotační programy. Do nich se ale dostanou jen některé obce, a když dotační programy skončí, řada obcí má smůlu. Obecně dotace křiví tržní prostředí.

V legislativním procesu je aktuálně návrh zákona o NRB, který by měl přinést podstatné změny pro fungování banky. Měla by být významným nástrojem na realizaci hospodářské strategie státu. Má Česko nějakou?

(NERV). Nepředme si to s programovým prohlášením vlády na čtyři roky.

Česko by mělo mít [komplexní transformační program](#) na příštích 10 až 15 let a měly by se na něm shodnout všechny hlavní politické strany. Poslední podobný dokument vznikl před několika lety – 12 tezí hospodářské politiky. Ale jsou to obecná prohlášení typu „pojďme budovat ekonomiku s vyšší přidanou hodnotou, pojďme dobudovat dopravní infrastrukturu“. Jsem pro, ale tohle nás k ničemu nezavazuje. Buďme konkrétnější, řekněme si deset strategických investic, do kterých chceme investovat, stanovme si konkrétní plán, jak budeme dekarbonizovat ekonomiku a podobně. Ani tu jadernou energetiku nevybudujeme za čtyři roky. Nesmí to dopadnout, jako když opozice svého času už při zavádění druhého penzijního pilíře ohlašovala, že ho zruší.

Když dnes nemáme v některých oblastech projekty ani na čerpání dotací, kde by se najednou vzaly projekty vhodné pro vratné finanční nástroje?

Chceme transformovat ekonomiku – v návrzích NERV je řada návrhů na projekty, které by se daly zafinancovat – dostavba dálniční sítě, železniční síť, mluví se o vysokorychlostních tratích. Na těchto projektech ale musí [panovat napříč politickým spektrem shoda](#), že jde o strategické projekty, které nikdo nebude zpochybňovat. Nikdy nevíte, která vláda to dostaví. Dálnici D1 opravovalo několik ministrů, ale jen na jednoho vyšlo, že přestřihával pásku. Fér by bylo pozvat na stříhání všechny bývalé kolegy. Bohužel návrhy NERV jdou přes jedno volební období a do toho se zatím nikomu moc nechce.

Ministerské přetahování o podíl v NRB

Vláda loni rozhodla o spojení dvou státních bank – Národní rozvojové banky a České exportní banky, která se má stát její dceřinou společností. Akcionáři NRB jsou dnes rovným dílem tři ministerstva – průmyslu a obchodu, financí a pro místní rozvoj. Po vložení kapitálu

Akcionářská struktura ale ještě není uzavřená, zájem mít podíl v NRB projevila i další ministerstva. Šéf NRB Tomáš Nidetzký upozorňuje, že pokud ministerstvo bance zadává práci a zároveň ji spoluvlastní, jde o střet zájmů. „Navíc ministerstvo životního prostředí nebo i ministerstvo obrany jsou dobrým příkladem, že můžeme spolupracovat bez akcionářské vazby," dodává. Ve střetu zájmů není jediné ministerstvo – financí. „V zahraničí bývá jediným akcionářem rozvojové banky obvykle ministerstvo financí. To také v případě potřeby doplňuje bance chybějící kapitál," říká Nidetzký.

Jakou sumu na finanční nástroje byste si v českých podmínkách pro NRB představoval?

To dokážu říct, až uvidím seznam projektů. Dnes to funguje obráceně – máme perfektně spočítané částky, ale nemáme ty projekty. Někde jsem slyšel, že dekarbonizace bude stát 3,5 bilionu korun. Nejprve ale musíme vědět, co chceme financovat, pak tomu budeme hledat prostředky – [nejdřív s komerčními institucemi](#), případně ve spolupráci s NRB, anebo ze státního rozpočtu. O tomto tématu se debatuje na Vládním výboru pro strategické investice. Ministerstvo financí pracuje na přípravě mechanismu, aby se u každého projektu dělala analýza nákladů a přínosů a zároveň se řešilo, jakým způsobem bude projekt financovaný.

V tuto chvíli NRB využívá pouze peníze přidělené z ministerstev, do budoucna byste chtěli vydávat i vlastní dluhopisy. Jak by to fungovalo?

Zákon by nám měl umožnit státní záruku pro vydávání dluhopisů ze strany NRB. Takové dluhopisy by měly být vydávány na konkrétní projekty nebo programy. Umím si představit, že například Státní fond dopravní infrastruktury si u nás bondy objedná a my je na konkrétní projekt vydáme. Podobně pro další státní fondy.

například emitovat zelené dluhopisy na konkrétní zelené projekty. My bychom dluhopisy vydávali za účelem konkrétního financování, chtěli bychom vydávat i ty zelené. Další rozdíl je, že státní dluh se takzvaně roluje – tedy nesplácí se, jen se umoří vydáním nových dluhopisů. Státní dluh se dnes prakticky snižuje jen relativně, tedy že ekonomika vzroste a díky tomu poměr veřejného dluhu k HDP klesá. Když vydá NRB dluhopis, tak ho investorům musíme po ukončení akce zaplatit.

Velký objem peněz je teď v [Modernizačním fondu](#) pod Státním fondem životního prostředí, rozdělovat převážně na dotacích se bude nejméně 194 miliard korun. Plánuje ministerstvo životního prostředí také rozdělovat část peněz přes finanční nástroje?

Rádi bychom jim toto řešení nabídli. Nemá smysl, aby si to dělali sami. Jde pořád o bankovní produkty, kdy musíte mít kvalitní risk management, vymáhání, IT systém, který umí přijímat splátky úvěrů a sledovat ty nesplácené. Když se chce fond – třeba Státní fond podpory investic – stát takovou malou NRB, tak to nedává smysl, je to agentura a není možné, aby někdo poskytoval úvěry bez bankovní licence.

Proč se do toho fondy podle vás chtějí pouštět samy?

Česko vedle dotační obezity trpí také obrovskou atomizací – každý si chce všechno dělat sám, což mnohdy není efektivní. Nový zákon by měl proto stanovit, že NRB je jediným kompetenčním centrem v oblasti finančních nástrojů, na které se budou státní instituce obracet se svými požadavky. Fondy často argumentují tím, že se jejich úvěry dobře splácí. Jenže fondy často půjčují lidem, kteří to vůbec nepotřebují, získali by úvěr i u komerční banky za tržní úrok. Tím dochází k vytlačování soukromých investic. Díky tomu vykazují nízkou míru úvěrového selhání.

Můžete dát příklad, kdy se to má dít?

zvynocnene úvěry a poskytnou je i těm, kteří by dostali úvěr v bance. My jsme dostali přiděleno tři miliardy na poskytování rizikovějších úvěrů, například mezaninových úvěrů, a ministerstvo pro místní rozvoj nás požádalo o vytvoření fondové struktury: vezmeme miliardu a přidáme ji do nějakého fondu, kam se připojí soukromí investoři. Budou se kupovat realitní projekty, které se budou pronajímat a z pronájmů se budou vyplácet výnosy. V každém případě obě instituce budou vedle sebe poskytovat finanční nástroje, což je matoucí i pro samotné klienty.

#Českomoravská záruční a rozvojová banka #Národní rozvojový fond #ČNB

#záruka #transformace #ministerstvo financí

Reklama | Předplatné HN+ je zcela bez reklam.

Reklama | Předplatné HN+ je zcela bez reklam.

Vybíráme z HN

Přišel čas přesunout peníze ze spořicíh účtů. Zeptali jsme se expertů, kam s nimi

Majetek českých domácností v podílových fondech se v minulém roce zvýšil o čtvrtinu téměř na 939 miliard korun. Jde o nejvyšší nárůst v...

14. 3. 2024 ■ 5 min. čtení

pozemky developerům

Zasíťované pozemky pro výstavbu rodinných domů v klidné části Juřinka.

ČNB opět snížila úroky. Hlavní sazba v ekonomice klesne o půl bodu na 5,75 procenta

Snížování tuzemských úrokových sazeb, které postupně zlevňuje úvěry i hypotéky, pokračuje letos již druhý měsíc v řadě. Vedení České národní...

20. 3. 2024 ■ 1 min. čtení

MARTIN EHL

V kyberprostoru se válčí, i když je kolem mír. Západní státy i firmy potřebují v kyberobraně víc zabrat

Máte zablokovaná data. Zaplatte tolik a tolik bitcoinů, jinak o ně přijdete. E-mail podobného znění je jedna z nejděsivějších nočních můr...

20. 3. 2024 ■ 3 min. čtení

Komerční prezentace

Tip: Ulevte krční páteři

Byla to velká sláva, když Praha před dvěma týdny rozjela trolejbusovou linku na letiště. Od té doby ji ale začaly trápit potíže – poruchy...

20. 3. 2024 ■ 11:34 min.

DALŠÍ ZPRÁVY

AIRFRANCE

DEPARTING FROM PRAGUE

BOGOTA

FROM **25 439** CZK*
RTN ALL INC.*

*See T&C's on airfrance.cz

BOOK NOW

Reklama | Předplatné HN+ je zcela bez reklam.

Reklama | Předplatné HN+ je zcela bez reklam.

Hospodářské noviny (online) ISSN 2787-950X

Certifikováno Sledujte nás

Stáhněte si aplikaci HN

[Kontakty](#)

[Ochrana osobních údajů](#)

[Koupit / darovat předplatné](#)

[Tiráž redakce HN](#)

[Prohlášení o cookies](#)

[Eventy](#)

[Economia](#)

[Nastavení soukromí](#)

[Newslettery](#)

[Kariéra v HN](#)

[Všeobecné smluvní podmínky](#)

[RSS kanály](#)

[Ceník inzerce](#)

Autorská práva vykonává vydavatel. Bez písemného svolení vydavatele je zakázáno jakékoli užití částí nebo celku díla, zejména rozmnožování a šíření jakýmkoli způsobem, mechanickým nebo elektronickým, v českém nebo jiném jazyce. Bez souhlasu vydavatele je zakázáno též rozmnožování obsahu pro účely automatizované analýzy textů nebo dat podle ustanovení § 39c autorského zákona.